

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2024. május 7.*

„Előzetes döntéshozatal – Elfogadhatóság – EUMSZ 267. cikk – A »bírság« fogalma – A sport területén a dopping elleni küzdelemért felelős nemzeti döntőbizottság – Szempontok – A kérdést előterjesztő szerv függetlensége – A hatékony bírói jogvédelem elve – Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlansága”

A C-115/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Unabhängige Schiedskommission Wien (bécsi független döntőbizottság, Ausztria) a Bírósághoz 2022. február 17-én érkezett, 2021. december 21-i határozatával terjesztett elő az

SO

által indított,

a **Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (NADA)**,

az **Österreichischer Leichtathletikverband (ÖLV)**,

a **World Anti-Doping Agency (WADA)**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, T. von Danwitz, F. Biltgen, Csehi Z. és O. Spineanu-Matei tanácselnökök, J.-C. Bonichot, S. Rodin, J. Passer (előadó), D. Gratsias, M. L. Arastey Sahún és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: T. Čapeta,

hivatalvezető: D. Dittert,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. május 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– SO képviselőjében J. Öhlböck Rechtsanwalt,

* Az eljárás nyelve: német.

- a Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (NADA) képviselőjében A. Sammer, meghatalmazotti minőségben, segítői: P. Lohberger és A. Schütz Rechtsanwälte,
- a World Anti-Doping Agency (WADA) képviselőjében D.P. Cooper solicitor, segítői: A.-S. Oberschelp de Meneses avocate, K. Van Quathem, B. Van Vooren advocaten és L. Waty avocat,
- a belga kormány képviselőjében P. Cottin és J.-C. Halleux, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében R. Bénard és A.-L. Desjonquères, meghatalmazotti minőségben,
- a lett kormány képviselőjében E. Bardiņš, J. Davidoviča és K. Pommere, meghatalmazotti minőségben,
- a luxemburgi kormány képviselőjében A. Germeaux és T. Schell, meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A. Bouchagiar, M. Heller és H. Kranenborg, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. szeptember 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o.; a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 5. cikke (1) bekezdése a) és c) pontjának és 6. cikke (3) bekezdésének, valamint a 9. és 10. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet SO – egy versenyszerűen sportoló atléta – és a Nationale Anti-Doping Agentur Austria GmbH (független doppingellenes ügynökség, Ausztria; a továbbiakban: NADA) között az utóbbi azon határozata tárgyában folyamatban lévő választottbírói eljárás keretében terjesztették elő, amely határozatban ezen ügynökség közzétette az SO-val szemben a nemzeti doppingellenes szabályozás megsértése miatt kiszabott szankciókat.

Jogi háttér

Az IAAF szabályai

- 3 Az International Association of Athletics Federations (Nemzetközi Atlétikai Szövetség, a továbbiakban: IAAF) elfogadta az IAAF Competition Rules 2014–2015-öt (az IAAF 2014–2015. évi versenyszabályai), amelynek 32.2 (b) és (f) szabálya, akárcsak a 2017. évi IAAF Anti Doping Rules (az IAAF doppingellenes szabályai) 2.2 és 2.6. cikke, tiltja a „tiltott szer vagy tiltott módszer használatát vagy annak kísérletét” és a „tiltott szer vagy tiltott módszer birtoklását”.

Az uniós jog

- 4 Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke rögzíti a személyes adatok kezelésére vonatkozó elveket, míg e rendelet 6. cikke azon feltételeket határozza meg, amelyek között az adatkezelés jogszerű. Az említett rendelet 9. és 10. cikke a személyes adatok különleges kategóriáinak kezelésére, valamint a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályokat tartalmazza.

- 5 Az általános adatvédelmi rendeletnek „A felügyeleti hatóságnál történő panasztételhez való jog” című 77. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az egyéb közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatok sérelme nélkül, minden érintett jogosult arra, hogy panaszt tegyen egy felügyeleti hatóságnál – különösen a szokásos tartózkodási helye, a munkahelye vagy a feltételezett jogsértés helye szerinti tagállamban –, ha az érintett megítélése szerint a rá vonatkozó személyes adatok kezelése megsérti e rendeletet.”

- 6 Az említett rendelet „A felügyeleti hatósággal szembeni hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog” című 78. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az egyéb közigazgatási vagy nem bírósági útra tartozó jogorvoslatok sérelme nélkül, minden természetes és jogi személy jogosult a hatékony bírósági jogorvoslatra a felügyeleti hatóság rá vonatkozó, jogilag kötelező erejű döntésével szemben.”

- 7 Ugyanezen rendeletnek „Az adatkezelővel vagy az adatfeldolgozóval szembeni hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog” című 79. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A rendelkezésre álló közigazgatási vagy nem bírósági útra tartozó jogorvoslatok – köztük a felügyeleti hatóságnál történő panasztételhez való, 77. cikk szerinti jog – sérelme nélkül, minden érintett hatékony bírósági jogorvoslatra jogosult, ha megítélése szerint a személyes adatainak e rendeletnek nem megfelelő kezelése következtében megsértették az e rendelet szerinti jogait.”

Az osztrák jog

Az ADBG

- 8 A 2020. december 23-i Anti-Doping-Bundesgesetz 2021 (2021. évi doppingellenes szövetségi törvény; BGBl. I, 152/2020., a továbbiakban: ADBG) „Unabhängige Dopingkontrollenrichtung” [független doppingellenőrzési szervezet, Ausztria] című 5. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy e

szervezet feladata többek között az ADBG 18. §-a szerinti vizsgálati kérelmek benyújtása az Österreichische Anti-Doping Rechtskommissionhoz (osztrák doppingellenes bizottság, a továbbiakban: ÖADR), amennyiben úgy véli, hogy megsértették az ADBG-t, és az ADBG 20. §-a (2) bekezdésének és 23. §-a (2) bekezdésének megfelelően gyakorolja a fél jogállását az Unabhängige Schiedskommission (független döntőbizottság, Ausztria, a továbbiakban: USK) előtt.

- 9 Az ADBG 5. §-ának (5) bekezdése a következőket írja elő:

„A doppingfelügyeleti független szervezet feladatait a [NADA] nevet viselő közhasznú korlátolt felelősségű társaság látja el. [...] A NADA az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének (7) bekezdése értelmében vett adatkezelőként személyes adatokat kezel.”

- 10 Az ADBG „Adatvédelmi rendelkezések” című 6. §-ának (1) bekezdése az alábbiakat írja elő:

„A független dopping szabályozási szervezet az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 7. pontja értelmében adatkezelőként jogosult az [ADBG] szerinti feladatainak ellátásához és az [ADBG] – különösen az [ÖADR] és az [USK] feladatai keretében történő – végrehajtásához szükséges személyes adatok kezelésére. [...]”

- 11 Az ADBG „[ÖADR]” című 7. §-ának (1) bekezdése többek között azt írja elő, hogy az ÖADR az érintett illetékes szövetségi szintű sportszövetség tekintetében az illetékes nemzetközi sportszövetség hatályos doppingellenes szabályainak (doppingellenes eljárások) megfelelően fegyelmi eljárást folytat le. Az ADBG 7. §-ának (7) bekezdése értelmében az ÖADR-t az Unabhängige Dopingkontrollenrichtungnál (független doppingellenőrzési szervezet, Ausztria) kell létrehozni. Az ADBG 7. §-ának (8) bekezdése pontosítja, hogy a 6. §-t megfelelően kell alkalmazni.

- 12 Az ADBG „[USK]” című 8. §-a kimondja:

„(1) Az [USK] az állami szervektől, magánszemélyektől és a dopping szabályozást ellenőrző független szervezettől független bizottság. Az USK tagjai nem vehetnek részt sem a sporttal, sportolóval vagy más személlyel kapcsolatos vizsgálatban, sem a sporttal, sporttal vagy más személlyel szembeni vizsgálat iránti kérelem benyújtásáról szóló határozatban, sem pedig magának az ÖADR-nek a vizsgálatuk alá vont határozatában. A 23. § (10) bekezdése 1. és 2. pontjának sérelme nélkül azt az ÖADR doppingellenes eljárásokban hozott határozatainak felülvizsgálata céljából a független doppingellenőrzési szervezetnél kell létrehozni.

(2) Az USK – melynek tagjait legalább 50%-ban nők képezik – egy elnökből, valamint hét olyan tagból áll, akik a következő képesítéssel rendelkeznek:

1. az elnöknek és helyettesének bírói vagy ügyvédi vizsgával kell rendelkeznie;
2. két tagnak jogi diplomával és hivatalos vizsgálati eljárások lefolytatásában szerzett tapasztalattal kell rendelkeznie;
3. két másik tagnak analitikai kémiai vagy toxikológiai szakértőnek kell lennie;
4. két tagnak sportorvosnak kell lennie.

Az USK tagjai közül az elnök vagy helyettese minden egyes eljárás esetében legalább egy olyan tagot jelöl ki az eljárás lefolytatására, aki jogi végzettséggel és hivatalos vizsgálati eljárásban szerzett tapasztalattal rendelkezik, továbbá legalább egy analitikai kémiai vagy toxikológiai szakértőt és legalább egy tagot sportorvosként.

(3) Az elnököt, valamint a (2) bekezdés 1–4. pontjában említett tagokat a [Bundesminister für Kunst, Kultur, öffentlichen Dienst und Sport (a művészetekért, a kultúráért, a közszolgálatért és a sportért felelős szövetségi miniszter, Ausztria)] nevezi ki négyéves időtartamra. Az egyik tagot az elnök helyettesítésére nevezik ki. A megbízatásokat nyomós indokok alapján meg lehet újítani és idő előtt vissza lehet vonni. Az elnök és a tagok bármikor lemondhatnak tisztségükről. Ha az elnök vagy valamelyik tag idő előtt lemond, akkor az adott ciklus hátralévő részére új személyt kell kinevezni. Az USK a szavazatok többségével határoz, és a határozatképesség akkor valósul meg, amikor az elnök és legalább két tag jelen van. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. Az USK írásbeli eljárás útján is hozhat határozatokat, ha a körülmények egyértelműsége miatt nincs szükség az ülésen való vitára, és sem az elnök, sem bármelyik tag nem ellenzi az ilyen módon történő határozathozatalt. Az 5. § (3) bekezdésének rendelkezései alkalmazandók az USK-ra.

[...]

(6) Az [ADBG] 6. §-a megfelelően alkalmazandó.”

- 13 Az ADBG „Az [ÖADR] előtti eljárás” című 20. §-a lényegében úgy rendelkezik, hogy az ÖADR hatásköre kiterjed a doppingellenes eljárásoknak a független doppingellenőrzési szervezet által benyújtott kérelmek alapján történő lefolytatására, valamint elsőfokú határozathozatalra az illetékes nemzetközi sportszövetség doppingellenes szabályainak megsértése esetén.
- 14 Az általános adatvédelmi rendelet 21. §-ának (3) bekezdése előírja:
„Az ÖADR köteles legkésőbb a határozat jogerőre emelkedésétől számított 20 napon belül az érintett személy nevének, az eltiltás időtartamának és okainak megjelölésével – anélkül, hogy az érintett személy egészségügyi adataira következtetni lehetne – tájékoztatni [a szövetségi sportszervezetet], a sportszervezeteket, a sportolókat, egyéb személyeket és versenyszervezőket, valamint a nyilvánosságot a doppingellenes eljárásokban kiszabott biztonsági intézkedésekről (például felfüggesztésekről) és hozott határozatokról. Ez a tájékoztatás nem adható meg a különös védelmet igénylő személyek, amatőr sportolók, valamint olyan személyek esetében, akik információk vagy más támpontok közlése révén lényegesen hozzájárultak esetleges doppingvétségek feltárásához. Amatőr sportolók esetében a nyilvánosságra hozatalra közegészségügyi okokból kerül sor, amennyiben az 1. § (2) bekezdésének 3. vagy 9–11. pontja szerinti doppingvétség került megállapításra.”
- 15 Az ADBG „Az [USK] előtti eljárás” című 23. §-ának (1) bekezdése kimondja:
„A (2) bekezdés szerinti felek a kézbesítéstől számított négy héten belül kérhetik a 20. § szerinti határozatok USK általi felülvizsgálatát. A határozatot az USK jogszerűségi szempontból vizsgálja felül, és azt jogellenesség esetén hatályon kívül helyezheti vagy bármilyen módon megváltoztathatja. A felülvizsgálat iránti kérelemnek a 20. § szerinti határozat tekintetében nincs halasztó hatálya, kivéve, ha ezt az USK elrendeli.”
- 16 Az ADBG 23. §-ának (2) bekezdése pontosítja, hogy a független dopping szabályozási szervezet félként vesz részt az USK előtti eljárásban.

17 Az ADBG 23. §-ának (3) bekezdése értelmében az USK előtti eljárásra a Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás, a továbbiakban: ZPO) 580. §-ának (1) és (2) bekezdése, 588. §-ának (2) bekezdése, 592. és 595. §-a, 597–602. §-a, 604. §-a, 606. §-ának (1)–(5) bekezdése, 608. §-ának (1) és (2) bekezdése és 610. §-a megfelelően alkalmazandó. Az eljárást az illetékes nemzetközi sportszövetség hatályos doppingellenes szabályai alapján kell lefolytatnia. Ezenfelül az eljárásban részt vevő felek kérhetik az eljárás nyilvánosságra hozatalát.

18 Az ADBG 23. §-ának (4) bekezdése a következőket írja elő:

„Az USK az ismételt vizsgálat iránti kérelem kézhezvételétől számított hat héten belül köteles határozatot hozni vagy tárgyalást tartani. A szóbeli szakaszt követően négy héten belül írásba kell foglalni a végleges határozatot és azt indokolni kell. Az eljárást a felülvizsgálat iránti kérelem kézhezvételétől számított hat hónapon belül le kell zárni, amely határidőbe a (2) bekezdés 1. pontja szerinti fél által okozott késedelem beleszámít. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A határozatokat írásba kell foglalni és indokolni kell. Az USK választottbírószági ítélete ellenére [a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (WADA)], a Nemzetközi Olimpiai Bizottság, a Nemzetközi Paralimpiai Bizottság és a szóban forgó nemzetközi sportszövetség az USK határozatával szemben fellebbezést nyújthat be a [lausanne-i (Svájc) székhelyű sport választottbírószághoz (a továbbiakban: TAS)]. A nemzetközi versenyeken vagy nemzetközi sportolókat érintő versenyeken való részvétellel kapcsolatos ügyekben a határozatokat az érdekelték közvetlenül megtámadhatják a TAS előtt. A polgári jogi jogviták megoldása érdekében a doppingellenes eljárás belső jogorvoslati lehetőségeinek kimerítését követően polgári bírósághoz lehet fordulni.”

19 Az ADBG 23. §-ának (14) bekezdése előírja:

„Az USK köteles tájékoztatni döntéseiről [a szövetségi szintű sportszervezetet], a sportszervezeteket, a sportolókat, más személyeket és versenyszervezőket, valamint a nyilvánosságot, megjelölve az érintett személy nevét, a felfüggesztés időtartamát és indokait, anélkül azonban, hogy lehetővé tenné, hogy a közzétett adatokból következtetéseket lehessen levonni e személy egészségi állapotával kapcsolatban. Ez a tájékoztatás mellőzhető a különös védelmet igénylő személyek, amatőr sportolók, valamint olyan személyek esetében, akik információk közlése vagy egyéb jelzések révén lényegesen hozzájárultak az esetleges doppingvétségek feltárásához. Amatőr sportolók esetében a nyilvánosságra hozatalra közegészségügyi okokból kerül sor, amennyiben az 1. § (2) bekezdésének 3. vagy 9–11. pontja szerinti doppingvétség került megállapításra.”

A független döntőbizottságnak a 2021. évi doppingellenes szövetségi törvény szerinti eljárási szabályzata

20 A 2021. január 1-jei Verfahrensordnung der unabhängigen Schiedskommission nach dem Anti-Doping-Bundesgesetz 2021 (a független döntőbizottságnak a 2021. évi doppingellenes szövetségi törvény szerinti eljárási szabályzata) 1. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy az USK tagjai feladataik ellátása során függetlenek. E rendelet 5. §-a meghatározza azokat az okokat, amelyek miatt egy vagy több tag elfogultságára hivatkozni lehet, valamint meghatározza az abból levonandó következtetéseket.

21 Az említett rendelet 9. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy az eljárásban részt vevő felek a ZPO által előírt valamennyi bizonyítási eszközt igénybe vehetik.

A ZPO

- 22 A ZPO 2020. december 23-i változatának (BGBl. I, 148/2020. sz.) a választottbírószági eljárást szabályozó §-ai közül az 597. § a választottbírószági eljárásra és a válaszbeadványra vonatkozó szabályokat tartalmazza, míg az 598. § a tárgyalás megtartásának lehetőségéről, az 599. § pedig többek között a választottbírószág előtti bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokról rendelkezik.
- 23 A ZPO 607. §-a lényegében azt írja elő, hogy a választottbírószág ítélete a felek között a jogerős bírósági határozat joghatásaival bír.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 24 SO versenyszerűen sportoló atléta volt 1998-tól 2015-ig. SO egyúttal egy olyan egyesület tisztségviselője is, amely a bécsi (Ausztria) atlétikai szövetség tagja.
- 25 2021-ben a NADA a Bundeskriminalamt (szövetségi bűnügyi rendőrség, Ausztria) által végzett nyomozás eredményei alapján kérelmet nyújtott be az ÖADR-hez SO ügyének vizsgálata iránt, mivel úgy vélte, hogy SO megsértette a doppingellenes szabályokat.
- 26 Az ÖADR 2021. május 31-i határozatával megállapította, hogy SO megsértette az IAAF 2014–2015. évi versenyszabályai 32.2 (b) és (f) szabályának, valamint az IAAF 2017. évi doppingellenes szabályai 2.2 és 2.6. cikkének rendelkezéseit (a továbbiakban: vitatott határozat). Pontosabban, az ÖADR megállapította, hogy 2015 májusa és 2017 áprilisa között SO olyan anyagokat birtokolt, amelyeknek az IAAF versenyszabályok hatálya alá tartozó hivatásos sportolók általi felhasználását a WADA ezen időszakban megtiltotta, nevezetesen eritropoetint (más néven EPO), illetve genotropint (Omnitrope) és (androgel formájában) tesztoszteront, és azokat SO 2015-ben legalább részben használta.
- 27 E megállapítások eredményeként az ÖADR a vitatott határozatban az SO által 2015. május 10. és a határozatának hatálybalépése között elért minden eredményt érvénytelennek nyilvánított, és megfosztotta az összes nevezési díjtól és/vagy általa megkapott pénznyereménytől. Emellett SO-t 2021. május 31-i hatállyal négy évre eltiltotta minden sportversenyen való részvételtől.
- 28 Az ÖADR előtti eljárás során SO azt kérte, hogy a vitatott határozatot ne hozzák nyilvánosságra az 2021. évi ADBG 21. §-ának (3) bekezdése alapján, különösen nevének és egyéb egyedi jellemzőinek közzétevése és közzététele révén. Ezt a kérelmet az ÖADR a vitatott határozatban elutasította.
- 29 SO felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtott be az USK-hoz, és kérte a vitatott határozat módosítását annak érdekében, hogy a nyilvánosságot ne tájékoztassák az általa elkövetett doppingvétségekről és a vele szemben kiszabott szankciókról teljes nevének egy szabadon hozzáférhető internetes oldalon való közzététele révén.
- 30 Az USK 2021. december 21-i határozatával helybenhagyta az SO által 2015. május 10-ét követően elért valamennyi versenyeredmény érvénytelenítését és a valamennyi címtől, éremtől, díjtól, nevezési díjtól és pénznyereménytől történő megfosztást, valamint 2021. május 31-től négy évre valamennyi (nemzeti és nemzetközi) versenyen való részvételtől való eltiltását.

- 31 Az USK azonban úgy határozott, hogy külön határozatban dönt az SO által elkövetett doppingvétségek, valamint az ezekből eredő szankciók közzétételének megtagadására irányuló kérelemről, és e tekintetben fenntartja határozatát.
- 32 E körülmények között az USK úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Az általános adatvédelmi rendelet 9. cikke értelmében vett »egészségügyi adatról« van-e szó azon információ esetében, amely szerint egy meghatározott személy egy meghatározott doppingvétséget követett el, és e doppingvétség miatt eltiltották a (nemzeti és nemzetközi) versenyeken való részvételtől?
- 2) Az általános adatvédelmi rendelettel – tekintettel különösen a 6. cikke (3) bekezdésének második albekezdésére – ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja az [USK] határozatával érintett személy nevének, az eltiltás időtartamának és okainak közzétételét, anélkül, hogy az érintett személy egészségügyi adataira következtetni lehetne? E tekintetben szerepet játszik-e az, hogy ezen információk nyilvánosságra hozatala a nemzeti szabályozás szerint csak akkor mellőzhető, ha az érintett esetében amatőr sportolóról, kiskorú személyről vagy olyan személyről van szó, aki információk vagy más támpontok közlése révén lényegesen hozzájárult esetleges doppingvétségek feltárásához?
- 3) Megköveteli-e az általános adatvédelmi rendelet – tekintettel különösen az 5. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjában szereplő alapelvekre – a közzététel előtt minden esetben az egyrészt az érintettnek a közzététel által érintett személyiségi érdekei és másrészt a nyilvánosságnak a valamely sportoló által elkövetett doppingvétségről való tájékoztatáshoz fűződő érdeke közötti mérlegelést?
- 4) Az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében vett, büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezeléséről van-e szó azon információ esetében, amely szerint egy meghatározott személy egy meghatározott doppingvétséget követett el, és e doppingvétség miatt eltiltották a (nemzeti és nemzetközi) versenyeken való részvételtől?
- 5) A negyedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: az [ADBG] 8. §-a alapján létrehozott [USK] az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke értelmében vett hatóságnak minősül-e?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 33 Az EUMSZ 267. cikkel bevezetett eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén az előbbi az utóbbiak által eldöntendő jogvita megoldásához szükséges támpontokat nyújt az uniós jog értelmezése terén (2010. március 9-i ERG és társai ítélet, C-378/08, EU:C:2010:126, 72. pont; 2024. január 9-i Bravchev végzés, C-338/23, EU:C:2024:4, 18. pont).
- 34 Ebből következik, hogy a Bírósághoz előzetes döntéshozatali eljárás keretében történő fordulóhoz az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szervnek az EUMSZ 267. cikk rendelkezése értelmében vett „bíróságnak” kell lennie, aminek ellenőrzése a Bíróság feladata az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapján (2018. december 13-i Holunga végzés, C-370/18, EU:C:2018:1011, 13. pont; 2022. május 19-i Frontera Capital végzés, C-722/21, EU:C:2022:412, 11. pont).

- 35 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint annak értékeléséhez, hogy a szóban forgó előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés –, a Bíróság meghatározott tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik többek között az, hogy a szóban forgó szerv jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy független-e (lásd ebben az értelemben: 1966. június 30-i Vaassen-Göbbels ítélet, 61/65, EU:C:1966:39, 395. o.; 2022. május 3-i CityRail ítélet, C-453/20, EU:C:2022:341, 41. pont; 2023. december 21-i Krajowa Rada Sądownictwa [A bírói tisztség további betöltése] ítélet, C-718/21, EU:C:2023:1015, 40. pont).
- 36 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a Bírósághoz kizárólag olyan nemzeti bíróság fordulhat, amely előtt eljárás van folyamatban, és amelyhez igazságszolgáltatási jellegű határozat meghozatalára irányuló eljárás keretében való határozathozatal érdekében fordultak. Ennélfogva azt a kérdést, hogy valamely szervezet jogosult-e a Bíróság elé kérdést terjesztetni, szervezeti és működési szempontok alapján kell eldönteni (lásd ebben az értelemben: 2022. május 3-i CityRail ítélet, C-453/20, EU:C:2022:341, 42. és 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 Ami e strukturális szempontokat illeti, a Bíróság elé terjesztett iratokból és különösen az ADBG rendelkezéseiből kitűnik, hogy az USK eleget tesz a jogszabály alapján történő létrejövételre, az állandó jelleggel történő működésre, a hatáskör kötelező jellegére, valamint az eljárása kontradiktórius jellegére vonatkozó feltételeknek.
- 38 Ezzel szemben felmerül a kérdés, hogy az USK megfelel-e a függetlenségre vonatkozó kritériumnak.
- 39 E kritériumot illetően hangsúlyozni kell, hogy a nemzeti bíróságok függetlensége, amely elengedhetetlen a hatékony bírói jogvédelemhez, az ítélethozatali tevékenységtől elválaszthatatlan (lásd ebben az értelemben: 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 41–42. pont). Alapvető fontosságú tehát azon igazságügyi együttműködési rendszer megfelelő működése szempontjából, amelyet az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatali mechanizmus megtestesít, amennyiben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint e mechanizmust csak olyan fórum hozhatja működésbe, amely többek között megfelel ezen, függetlenségre vonatkozó feltételnek (lásd ebben az értelemben: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 A függetlenség fogalma két szempontot foglal magában (lásd ebben az értelemben: 2006. szeptember 19-i Wilson ítélet, C-506/04, EU:C:2006:587, 49. és 50. pont; 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 57. pont).
- 41 Az első – külső – szempont azt követeli meg, hogy az érintett szerv teljesen autonóm módon gyakorolja feladatkörét anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alá lenne rendelve, és anélkül, hogy bárhonnán utasításokat kapna, így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét, és határozataikat befolyásolhatja (2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az érintett fórum tagjainak elmozdíthatatlansága a bírói függetlenség szerves részét képező biztosítéknak minősül, amennyiben az az ítélethozatal feladatával megbízott személyek védelmére szolgál (2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 43 Kifejezetten az elmozdíthatatlanság elve, amelynek döntő jelentőségét hangsúlyozni kell, követeli meg többek között, hogy a bírák hivatalban maradhassanak mindaddig, amíg nem érik el a kötelező nyugdíjkorhatárt, vagy a megbízatásuk lejártáig, ha az határozott időre szól. Ezen, nem abszolút jellegű elv alól kizárólag akkor lehet kivételt tenni, ha jogszerű és kényszerítő indokok igazolják, tiszteletben tartva az arányosság elvét. Így általánosan elfogadott, hogy a bírák megfelelő eljárások tiszteletben tartása mellett visszahívhatók, ha nem képesek feladataik folytatására alkalmatlanság vagy súlyos kötelezettségszegés miatt (lásd ebben az értelemben: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 A bíróság tagjainak elmozdíthatatlansága megköveteli, hogy az érintett szerv tagjainak elmozdítását külön szabályozás határozza meg, olyan garanciákat nyújtó, kifejezett jogszabályi rendelkezések útján, amelyek meghaladják a közigazgatási jog és a munkajog visszaélészerű visszahívás esetén alkalmazandó általános szabályai szerinti garanciákat (lásd ebben az értelemben: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 60. pont; 2023. január 26-i Construct ítélet, C-403/21, EU:C:2023:47, 44. pont).
- 45 A „függetlenség” fogalmának második – belső – szempontja a pártatlanság fogalmát öleli fel, és egyenlő távolságtartást jelent a jogvitában részt vevő felektől, illetve e felek azon érdekeitől, amelyek a jogvita tárgyát képezik. E szempont megköveteli az objektivitást, valamint azt, hogy a jogvita megoldása során a jogszabály szigorú alkalmazásán kívül semmilyen más érdek ne érvényesüljön (lásd ebben az értelemben: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 Így a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a „függetlenség” fogalma mindenekelőtt azt jelenti, hogy az érintett fórum ahhoz a hatósághoz képest, amely a jogorvoslattal megtámadott határozatot hozta, harmadik személynek minősül (lásd ebben az értelemben: 2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 47 Ezek a függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a szerv összetételét, a kinevezést, a megbízatás időtartamát, valamint az elfoglaltsági okokat, a kizárási okokat és a tagok elmozdítását illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett szerv külső tényezők általi befolyásolhatóságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 63. pont).
- 48 E tekintetben az USK-t illetően meg kell állapítani, hogy a 2021. évi doppingellenes szövetségi törvény szerinti eljárási szabályzata 1. cikkének (3) bekezdése és 5. cikke kimondja, hogy tagjai feladataik ellátása során függetlenek, és a pártatlanság elve vonatkozik rájuk.
- 49 Mindazonáltal az ADBG 8. §-ának (3) bekezdése értelmében az USK tagjait a művészetekért, a kultúráért, a közszolgálatért és a sportért felelős szövetségi miniszter nevezi ki négyéves, megújítható időtartamra, és e megbízatás idő előtt visszavonható „nyomós indokok alapján”, miközben e fogalmat a nemzeti jog nem határozza meg.

- 50 Az USK tagjainak elmozdíthatatlanságát semmilyen külön szabály nem garantálja.
- 51 Így az USK tagjainak helyzete eltér például a 2015. október 6-i Consorci Sanitari del Maresme ítélet (C-203/14, EU:C:2015:664) alapjául szolgáló ügyben előzetes döntéshozatalra utaló szerv helyzetétől, abban az értelemben, hogy – amint ezen ítélet 11. és 20. pontjából kitűnik – e szervezet tagjai számára a megbízatásuk időtartama alatt garantált az elmozdíthatatlanságuk, amelytől csak az említett szervezet működésére vonatkozó szabályozás által kifejezetten felsorolt okok alapján lehet eltérni.
- 52 Ezenkívül az USK tagjainak visszahívásáról szóló döntés kizárólag – előzetesen megállapított pontos feltételek vagy biztosítékok nélkül – a művészetekért, a kultúráért, a közszolgáltatért és a sportért felelős szövetségi miniszter, vagyis a kormány egy tagjának hatáskörébe tartozik.
- 53 Ebből következik, hogy az alkalmazandó nemzeti szabályozás nem biztosítja, hogy az USK tagjai mentesüljenek a függetlenségük megkérdőjelezésére alkalmas – akár közvetlen, akár közvetett – külső nyomástól, így e szervezet nem felel meg a bíróságra vonatkozó, annak belső szempontja szerint vizsgált függetlenségi követelménynek.
- 54 A fentiek összességéből következik, hogy az USK nem minősíthető az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságnak”.
- 55 Ugyanakkor e körülmény egyáltalán nem mentesíti őt annak kötelezettsége alól, hogy a határozathozatal során az uniós jog alkalmazását biztosítsa, vagy hogy a közvetlen hatályú uniós jogi rendelkezésekkel ellentétesnek tűnő nemzeti rendelkezések alkalmazását szükség szerint mellőzze, mivel ez a kötelezettség valamennyi, hatáskörrel rendelkező állami szervet terheli, nem csak a bírósági szerveket (2020. január 21-i Banco de Santander ítélet, C-274/14, EU:C:2020:17, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a Bíróság rendelkezésére álló iratokból és a NADA által a tárgyaláson szolgáltatott információkból kitűnik, hogy SO az Österreichische Datenschutzbehörde (osztrák adatvédelmi hatóság) előtt az általános adatvédelmi rendelet 77. cikkének (1) bekezdése alapján panaszt nyújtott be e védelem megsértése miatt. E szerv elutasító határozatot hozott, amely ellen az általános adatvédelmi rendelet 78. cikkének (1) bekezdése alapján SO keresetet nyújtott be a Bundesverwaltungsgerichthez (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria) (lásd e tekintetben: 2023. december 7-i SCHUFA Holding [A fennálló tartozás elengedése] ítélet, C-26/22 és C-64/22, EU:C:2023:958, 52. és 70. pont). Ezt az eljárást a Bíróságnak a jelen ügyben feltett kérdésekre adott válaszáig felfüggesztették.
- 57 A fenti megállapításokból következik, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

A költségekről

- 58 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő szervezet előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a szervezet dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az Unabhängige Schiedskommission Wien (bécsi független döntőbizottság, Ausztria) által a 2021. december 21-i határozattal előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

Aláírások